

Inserati se sprejemajo in veljajo tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo administracije in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 "
za četrt leta . . . 2 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 "
za četrt leta . . . 2 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stolnem trgu hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Naprej zastava Slave!

„Najprvi stan vojaški stan“ — poje pesnik slovenski, in to živo čutimo Slovenci vzlasti sedaj, kar so vojaščini podvrženi vsi stanovi, dasiravno bi vojaškega stanú celo treba ne bilo, ko bi drugi vsi na tanko in radi spolnovali dolžnosti svoje. Najprvi stan vojaški stan — vpije dan danes pan germanski — Bismrak. — „Premajhen život imamo za toliko opravo, katero nosimo“ — je vskliknil Bismrak tedaj, kedar se je prestvarjalo vojaštvo prusko. Ko je bil l. 1866 povekšal se jim život, povekšala se je koj tudi oprava. L. 1870—71 vstanovilo se je nemško cesarstvo, vzrastel jim zeló život, ali vzrastla jim je koj spet oprava. Obetali so takrat, da bodo zmanjševali vojno in dotične stroške, toda — delajo sedaj ravno narobe.

Nedavno je v velikem državnem zboru nemškem sprejeta bila postava o črni vojski, in zastonj so Bismrakovemu zahtevanju oporekali poslanci središnjiki in napredovanjci. Najvažnejši je v tej postavi §. 5., po katerem naj se enako opravi črna vojska, in iz črne vojske naj se o potrebi dopolnuje deželna bramba. Ker je na Pruskem deželna bramba tudi redna vojna, in se v brambo jemati ima tudi črna vojska, bode v prihodnje vsak Prusak ali Nемец, ne le kakor doslej do 32., marveč do 42. leta služiti dolžan. Na ukaz „železnika in krvinca Bismraka“ bode v stalni vojni 1,324,000, v zatišji ali rezervi sedaj 400.000 izurjenih vojakov, toraj skupaj 1,724.000 vsaki čas gotovih. V kratkem se bode po njegovi volji ta vojna narastla na 2 milijona oroženih možakov.

Da se drugim vladam in državam o tem počenjanji Bismrakovim mrači in temá dela

pred očmi, to je gotovo. In kamo pridemo po tej poti, ako sosednje države ravno tako silno množiti prično svoje vojne? Ne bo li v kratkem vsa Evropa v orožji od glave do petá? Kako bodo množili se vsled tega povsod stroški in krvavi davki? Komu ne bi préglavice delala tolika temá vojščakov sploh, in kterega Avstrijanca, toraj tudi Slovenca, ne bi begala vojna pruska, kterega Slovana ne bi skrbela tolika armada germanska!?

„Naprej zastava Slave! Brus'no sablje, brus'no kose! Na bojište za dom mili! Bratje vsaki izmed nas neka čini rodu glas“ itd. — klical bi o takem premišljevanji za boj in bojno slavo vnet Slovan — Avstrijan; a jaz — le za mir in mirno slavo vnet Slovenec — kličem rajši s pesnikom:

„Hej, rojaki, opasujmo uma svitle meče!“

„V znanstvu je moč ali kdor zna, pa ima“ — povdarjalo se je in povdarja se še. Ako hočemo toraj Slovenci dospeti k moči, prospévati nam je v vedah in umetnijah, napredovati v znanstvih in učenostih. Ni še dolgo, kar je napočila se Slovincem zora nekolike prostosti narodne in svobodnega napredovanja v jeziku narodnem; in marljivo je delovati jela narodna Modrica na književnem polji in popevati prebela Vila na zeleni gori, da so buditi se jeli sini domači ter radostni poprijemati dela, in da so strmeli celo ter zavidovali nas sini vnanji ali inostranski. Tajati se je jela ledina, slovó so vzeli mrazovi; puliti je treba bilo trnje, puliti ljuliko; orati ledino, orati praho sem ter tje, in sejati zdravo seme v brazde rojstne njive, in — res prikazala se je ljuba spomlad, in obetala se nam boljša doba v književnosti slovenski. Le v enem oboru stala je celina do sedanje dobe

na videz brez umetnega oratarja, in to v oboru vojaškem.

Kedar so l. 1848 po srednjih šolah naglomajeli učiti slovenščino profesorji slovenski in neslovenski, učili so jo mnogi, da je bilo komaj kaj, in — ko v prijateljski družbi nekteri o tem jamejo zabavljati, vprični prof. J. Pogorelec vstavši reče: „Pomislite, gospodje! ledino orjemo“ — ter odide. — Tako sme v istini govoriti vrli naš rojak, c. kr. stotnik pri VII. peškem polku bar. Maroičičevem, velečestiti gosp. Andrej Komel, da ledino orje v vojaškem oboru na polji narodnega slovstva slovenskega.

Rad sem deček še ogledoval vojake novice, kedar so vadili se skupno korakati in umetno se sukati sem ter tje, ali — inako se mi je storilo velikokrat, kedar sem čul tujega častnika ali potujčenega desetnika po nemški psovati in preklinjati kmečkega sina slovenskega. Tedaj že sem si mislil: Ko bi ti po domače povedal novincu in pokazal, pa bi prav naredil jo brez klevetanja. V sedanji dobi se le zpoznavajo to, in kar so poleg Nemcev posebne pravice dobili si Madjari v vojaštvu, jeli so glasiti se tudi Slovani. In čudno, da v Tešinu (Teschen in Schlesien) vstanovila se je neka vojna tiskarna in knjižgarna (Dragotin Prochazka), kjer novejši čas zapored prihajajo na svetlobo v raznih jezikih avstrijskih vojakom potrebne knjige, na pr. v nemškem, madjarskem, rumunskem, českem (Řád služby daný císař. kral. vojskú zčeštil Ferd. Čenský), poljskem (Erazm Ciehułski), hrvaškosrbskem (Izvadak iz Službovnika; Izvadak iz Vježbovnika; Služba u polju; Naputak za upotrebljivanje pjesačke lopatice, preveo iz njem. u hrv. jezik Luk. Parac) itd. —

Kar so brž ko ne z zedinjenimi močmi

Hanani,

ali

poslednje dni v Jeruzalemu.

(Spisal E. Guenot — poslovenil F. Jaroslav.)

VII.

Nove nevarnosti.

Jako hitro se je boljšalo zdravje Hananiju, pogosto se je sprehajal po sobi opiraje se na Eleazarja ali Daniela. Zdravnik je zagotavljal, da bode kmalo mogel hoditi tudi na vrt, kjer se bo okrepil in poživil na čistem zraku.

Sedaj začel je Esencu na misel hoditi njegov dom; nadejal se je, da čez mesec dni bode mogel povrniti se. Včasih je prosil, naj bi ga peljali domu ali vsaj sporočili tovarišem, da ga je bila nesreča zadela, kje sedaj biva in kako se mu godi, a Nahamani je zatrjeval, da ni potreba in je tudi nevarno. Vse mogoče, da bi se nastavljal novim nevarnostim, kajti da ima skrivnih nasprotnikov, to mu je jasno, toraj

je najboljšo, da se nič ne izve, kje je prikrit, vsaj do tle ne, da popolnoma okreva; potem naj se vrne v Masfo, če že le hoče. Esenec je pritrđil temu temeljitemu razlogu nekaj tudi zbog tega, ker je opazil, da bi žalil svoje gostitelje, če bi odšel popred, preden bi se do cela učvrstil. —

Tu naj omenimo dogodka, ki smo ga do sedaj zamolčali. Kedar se je bil Hanani po prvej omedlevici do dobrega zavedel, vpraša domačina, kje je še ostala njegova obleka. Eleazar mu prinese njo in malo torbico, kakoršne so Judje vrh suknje obešali. Esenec otiplje torbico, a se ves prestraši opazivši, da je razparana. Skrbljivo sprašuje Eleazarja, če vé, kdo je razparal torbico, ali Eleazar o tem ni znal čisto nič, samo zagotavljal je Esenca, da njegovi ljudje tega niso storili. Hanani pové svojemu dobrotniku, da med kozuhovino in volno, ktera je bila vdela v torbo, všit je bil pergament, ki je velike važnosti. „Tedaj bil je ukraden takrat, kedar sem ležal nezaveden v stebrišču,“ méni Hanani. On namreč

ni mogel opaziti, da je Grk oni hip, ko je bil z desnico porinil nož v prsa, z levico segel po torbici in iztrgal pergament, za kterega je dobro znal.

Naposled začel je bolnik zahajati tudi na vrt, kjer je po celo dopoldne sedeval ali se sprehajal po zahladju, Marija in Daniel pa sta ga kratkočasila. Neki večer po solnčnem zahodu stal je Hanani pri vodnjaku, in gledal Danielovo in Marijino igro, ki ga je veselila. Ali kot bi trenil začuje se krik, in Hanani komaj vjame in obdrži za krilo deklico, da se ni prekucnila v suhi vodnjak; brat bil jo je dražil, ona mu je ušla, ali ker je bilo že temno, zato je nevedé proti vodnjaku skočila, zdrsnila in pala. Da ni bilo Hananija, bila bi se pobila v globokem vodnjaku, pa tudi Hanani ne bi bil mogel obdržati deklice, da ni Daniel kot blisk na pomoč priskočil. Z zedinjenimi silami sta zamogla oteti deklico, ki se je bila samo malo prestrašila in odrgnila na kolenu, družega žalega se jej ni prigodilo.

Na silni krik Marijin prihitela je družina.

storili v družih jezikih avstrijskih na tem polju, storil je rojak naš največ samotež, in po njem so prišle doslej vojakom slovenskim na svetlo naslednje slovenske knjige: A. Bojna služba, raztreseno vojevanje, nova puška in slovensko-nemški in nemško-slovenski slovarček s 4 podobami. Drugi popravljani in pomnoženi natis v Celovcu 1872 v narodni tiskarni družbe sv. Mohora. B. Priloga k knjigi „Bojna služba“; kako se puška razdeva. C. Izpisek iz služabnega pravilnika c. k. vojakom v poduk. D. Prisega in vojni členi. Na Dunaji. Iz c. k. dvorne in državne tiskarnice 1874. In v kratkem morda pride na dan v rokopisu že pripravljani E. Služabnik za c. k. vojno (Auszug aus dem Dienst-Reglement für das k. k. Heer). — Kdor je že na katerem polju koli oral ledino, ve tudi, da ni lahko to delo, in čim večje so težave, tim večje spodobijo se slave vrlému rojaku slovenskemu, kateri ledino orje v oboru vojaškem. Da bi našel obilo podpore, in da bi obudilo se mu mnogo mnogo umetnih in čvrstih naslednikov! Težko, zelo težko je imenje ali prvo izrazoslovje; toda — kako lepo polje se prikazuje potem zmožnim in sposobnim vojakom slovenskim na pr. o slavi in časti, o carju in domovini, o junakih nekdanjih in sedanjih i. t. d. Naprej toraj zastava Slave!

Dolžni so pa tudi vojaki pripomoči k temu, da napreduje narodno slovstvo slovensko. Populijo naj sedanjí najprej trnje in ljuliko, kar se je te robe nemškutarske ravno po nekdanjih soldatih zaplodilo med narod. Kar so zasejali je duhovniki, odpravili svesto so jo že duhovniki; kar so zatrosili je vradniki, mar so jo odpravili že vradniki? in kar so zaplodili je soldatje, kedaj jo populili bodo vrli vojaki? — Očitati bi se utegnulo, da po tej poti razdria se bode popolnoma enota najbolj potrebna stanu vojaškemu. Toda — opomniti je na to, da enota ne vlada v jeziku, in ko bi ta bila bistvena, razdrta je potem že zdavnej. Enota bistveno potrebna je v duhu, v ljubezni do resnice in pravice, v domoljubji in zvesti vdanosti do cesarja poglavarja. Ta ta je potrebna, in ta naj se goji in pospešuje z edinjennimi močmi v vseh narodih avstrijskih.

Ravno sedaj šumi po državnih in vojaških zborih knjižica („Betrachtungen über die Organisation der oesterr. Artillerie“), ki je iz roke nadvojvodove prišla na Dunaju na svetlo in v kateri se določno kaže, kam naj se naslanja

Avstrija, da se ohrani; in letos že je prav v Tešinu priobčila se knjiga („Beiträge zu unserm Schul- und Erziehungswesen“), v kateri se neki avstrijski domoljub huduje nad prusoljubnimi šolskimi knjigami, nad dijaki in profesorji, kateri v Avstriji prosto delajo za veliko Nemčijo ter kliče na pomoč, da se ne poreče kedaj, da je po učiteljih svojih pogubila se Avstrija!

Kakor se tostran Litave nemčuri, tako se madjari na uni strani. Bilo je 18. decembra minulega leta, da je madjarski učenjak M. Déchy v zemljepisnem družestvu v Pešti pripovedoval svojim rojakom, kako da je preiskoval Tatre, preplezal in premeril gore in vrhove, katerih doslej ni še nikdo, in kako jih je imenoval po madjarski. In brati je bilo celo v nemških listih, da so Tatre sedaj madjarske. Ker so Slovaci zamudili, prehiteli so jih Madjari. In tako je prav. Kdor koga prevzvišuje v vedi, on naj mu tudi gospoduje! —

„Naprej zastava Slave“, — kliče toraj v omenjenem smislu tudi nam Slovincem sedanja znamenita doba, in kakor si kviško pomagamo, če prav le polagoma, v družih vedah in znanstvih; tako posnemajte mladi vojaci slovenski vrliga svojega načelnika tudi v znanstvu vojniškem ter dovršujte od zgoraj vam dano naročilo, budeči se s pesnikom:

Hej, rojaki! opasujmo uma svitle meče,
Plemenita kri po krepkih naših žilah teče,
Bog nam dal je dobro srce, um in pamet zdravo;
Porzdigimo krepke glase domovini v slavo!

Resnicki.

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. februarija.

Avstrijske dežele.

V državnem zboru je odgovoril minister Stremajer na intepelacijo zaradi konfisciranja zemljevidov k Češki spadajočih dežel na Moravskem. Odgovor je bil ravno tako osoren, kakor v prejšnji seji Lasserjev; minister je rekel, da se je s temi zemljevidi ravno tako godilo, kakor z enakimi nemškimi, itd. Tak odgovor je precej drzen, kajti predno je Stremajer dal n. pr. prusaške zemljevide, na katerih so bili deli Avstrije že kot pruske dežele zaznamovani, odstraniti iz šol, so ga morali dolgo dregati in še celo po ustavovrskih listih se mu je moralo praviti, da se po naših deželah poprjuje. Kakor se iz vseh dosedanjih odgovorov na interpelacije sklepati

sme, se ministrom predmeti teh interpelacij zde malenkosti, ktere so komaj odgovora vredne.

Offenheimova pravda se koncu bliža. Že sta govorila državni pravdnik in zagovornik dr. Neuda. Prvi je ostal pri svoji satožbi, drugi pa je dokazoval nedolžnost Offenheimovo in mahal po znanih osebah, zato ga je predsednik večkrat opominjal, naj se drži reči. Kako bodo porotniki sodili, o tem ne moremo ne mi, na dunajski listi še ugibati ne. Naj pa bo razsodba, kakoršna koli, svet bo z Offenheimom vred obsodil vso stranko, ki tira Avstrijo v pogubo.

Na Českem sta bila v dveh krajih voljena staročeska kandidata za državna poslanca. Mladočeska kandidata sta dobila le malo glasov.

Na Ogerskem traja pogajanje dalje. Zdaj se ima sklicati zbor vseh strank, da se dogovore, kako je Ogerski pomagati. Tisza in Bitto sta se vrnila v Pešto, prvega je volja stopiti v zvezo z Deakovci, da se sestavi ministerstvo iz vseh strank.

Iz Temešvara se poroča, da je nadvojvoda Ivan Salvator, pisatelj znane brošure, pri odhodu iz onega mesta — ker je premeščen k pešcem — doživel velikanske ovacije, — dokaz, kako čislajo vsi poštenjaki, zlasti pa ljudstvo moža, od kterega je po zadržaju brošure njegove pričakovati boljše prihodnosti.

Prostozidarstvo. Nekteri časniki resno povzdigujejo glas zoper mavtarstvo. Ta skrivna družba je tako neumna, da le prismođe se je morejo vdeleževati, pa tako brezbožna, da le hudič more nad njo veselje imeti. Ker se pa vendar ljudje vanjo vpisujejo, je toliko bolj očitno, da je delo hudičevo, kateri ljudi draži v to sovraštvo reda in vere. „Vaterland“ pravi 16. sveč., da namen frajmavrarstva je očiten: „zakletje zoper katoliško cerkev in zoper obstoj avstrijske monarhije“. Pri vsem tem je mavtarstvo na Ogerskem postavno privoljeno, v Cislajtaciji pa, kakor „Vaterland“ dokazuje, imajo svojo ložo „Humanitas“, svoj časnik „Zirkel“ in neprenehoma razpošiljajo svoje okrožnice. To, ki je po postavah prepovedano, se godí boje pred očmi vradnij, ki sicer tako rade zatrujejo „svetost postav“ in tako brzih pet najdejo vzroke, da razpodé kako katoliško družbo, ki se pošteno poganja za vero in za prestol.

Moravski „Botschafter“ pravi v daljših obravnavah o tej reči: „Bratje (mavtarji), ta-

Čuvši oče in mati, kaj se je bilo pripetilo, sežeta v roko Hananiju, da se mu zahvalita; ali on je prebledoval kot prazna ruta, in kri je vdarila skozi obleko ravno ondudaj, kjer je bila rana.

Presilno se je bil napel, zato se je rana ponovila. Odmah odnesó ga v sobo in pošljejo po zdravnika, s čegar pomočja in natančno postrežbo je kmalo odleglo bolniku.

Ko je Hanani vdruči ležal, opazil je, da so se gostitelji njegovi za čudo spremenili, a ne proti njemu, kajti stregli so mu kot poprej. Več potov opazil je skrivno pogovarjanje, in mnogi neznaní so dohajali in odhajali, kar so domači varno prikivali. Hanani se ni upal, da vpraša, kaj pomeni vse to, a nek dan sam Eleazar nenadoma in žalosten stopi k njemu, rekoč: „Prijatelj, ločili se bodemo“.

„Kaj? Zakaj?“ vpraša bolnik.

„Pretí nam velika nevarnost, a ne tebi,“ tješé dostavi. „Ne boj se, tebi hočem že jaz preskrbeti varno zavetje pri prijateljih, da se do dobrega učvrstiš, preden se vrneš v Masfo“.

„Ne, dragi prijatelj“, milo zavrne Esenec, „nečem te zapustiti; če sem srečo delil s teboj, naj delim tudi nesrečo, hočem te tolažiti, kar se bo dalo. Ali povedi, kaj pa je?“

„Ali še ne znaš, da je bil Kaligula sklenil iti v Egipt?“

„Naj gre, kaj če to?“

„Ali že znaš, da je hotel pri tistej priliki pripeljati svoj kip, da ga postavi v tempelj?“

„Znam“, odgovori Hanani, „ali . . .“

„Kaligula je umrl“.

„Umr! je? Kaligula je umrl, ta pošast, ta grdín, umrl je, praviš? Hvala Bogu, Gospod je milostno odvrnil zleg od nas. Govori, povedi, kako je umrl?“

„Rad povem, kar in kolikor vem. Nekaj najveljavniših Rimcev bilo se je zarotilo, da ga hočejo umoriti; studilo se jim je, kar je uganjala ta samooblastna pošast, in čakali so samo vgodne prilike, da izvršé svoj naklep. Ko so se nedavno igrale igre Avgustu na čast, takrat je Kaligula na novo razdražil rimske patricije; smešil jih je s tem, da je njim od-

menjene sedeže prepuščal prostemu ljudstvu. Ta dan bil je prijazniši nego po navadi, metal je sadje med ljudstvo ter se s tem kratkočasil.“

O, kako je pokvarjen narod rimski, ki trpi takega vladarja, oni narod, ki je več vekov zavidno čuval svojo svobodo, ki je celému svetu ukaze narekoval, ta narod sam sedaj zdihuje v jarmu cesarskega trinoga! in kaj še znaš?“

Kaligula je hotel cel dan presedeti v amfiteatru, ali zarotniki, vzlasti Karej in Sibin, so ga pregovorili, naj gre najprvo v kopeli, potem v gledišče. Nikdo ni spremljal cesarja v kopeli, in pri priliki, ko je hotel odbrati neke dečke za igranje, zabodel ga je v vrat Karej, znani tribun. Kaligula je mrtev, poginil je ravno ondaj, ko je bil namenjen v Jeruzalem, da oskruni tempelj pravega Boga in prilasti božjo čast svojemu kipu.“

„Eleazar, ti omenjaš nevarnosti, pa govoriš in pripoveduješ dogodek, kterega se hoče zaveseliti ves svet.“

(Dalje prih.)

kraj in unkraj Litave so opice nemških mavtarjev . . .“, kar namreč nni delajo, to ti posnemajo. Zato ni čudo, da dežela sv. Štefana od dne do dne otemnuje.

„Morgenpost“ 16. sveč. 1874 je pokazala, kaj je tem ljudem „svoboda“, ker z vso nesramnostjo je svetovala, „naj se avstrijskim katoličanom svoboda vestí odtegne“. In „Botschafter“ izpeljuje, da mavtarjem svoboda ni nikoli to, kar drugim človeškim otrokom; njim je svoboda vestí: „komandirano (ukazano) odtrganje od vsacega razodenja, ob kratkem, zapovedano brezboštvo od l. 1793. Na to merijo moderna šolska postavodajstva, zapovedani (obligatoriški) civilni zakon, država brez Boga, nasprotje zoper Rim. Glasilo ložino ni več Kavuerjeva „svobodna cerkev v svobodni državi“, to jim je že davno zastarano — temveč dela se za dovršeno podvrženje cerkve pod vsemogočnost humanistiške bog-države, za ohromenje kraljevske oblasti, za trinoštvo večine, ki naj se giblje v parlamentih, kakor mavtarska pišal piska, za vlade „po milosti predpasov“ (von der Schurzfelds Gnaden). Ako bi prišla tako vsa moč v mavtarske roke, po tem bi se godilo s prestolom in oltarjem, kakor je skrivnim drago.

Vnanje države.

V pruskem deželnem zboru je v obravnavi postava o gospodarstvu s cerkvenim premoženjem. Prav kakor na Dunaji razsajajo tudi v Berlinu liberalci zoper katoliško cerkev. To je navadno zmerjanje, kakoršno si sme dovoliti zooper slabjšega vsak, kdor ima moč.

Na Bavarskem so katoliški domljubi v Munihovem sklenili pritožbo do kralja zoper vpeljavo civilnega zakona. Liberalci so zaradi tega kakor sršeni strupeni in razburjeni.

Iz Španjskega poroča telegraf pridno, da so karlisti bili tepeni; to se telegrafira zopet iz More. Če bi bili Karlisti vselej res „do dobrega potolčeni“, kedar poroča telegraf tako, bi pač ne bilo ne enega več na Španjskem. Za zdaj pa so še prav trdni in ves Bilbao se tresse pred njimi. — Alfons je poslal zopet tri generale v prognanstvo. Ker sta dva že prej šla pred njimi, republikancem, ako se zopet spuntajo, ne bo manjkalo generalov.

Med Angleško in Rusko je hud pismeni in časnikarski prepir. Velika republika ameriška se prijateljsko približuje Rusiji in ta zveza vtegne biti zelo odločitvena, ker Amerika se ne bo nikakor upirala razširjanju Rusije v srednji Aziji.

Črnogorski knez se vrlo in moško obnaša ter ne pusti turških komisarjev k sodnijam, ki imajo razsoditi o tem, ali so Črnogorci krivi dogodbe v Podgorici ali ne. Prav tako! Saj Črnagora ni odvisna od Turčije.

Izvirni dopisi.

Spod Lebnika, 17. febr. Duhovni so pa le nekaj vredni. Če ne verjameš, dokaz iz gotovo zanesljivega vira. Ko je „Slovenec“ v 18. številki prinesel dopis o loški čitalnici, je obče znani izrek Horacijev navedel, od kterega bi človek mislil, da že vrabci o njem vedo čivkati. Pa ne tako. Ta dopis je prišel iz duhovne roke, kajti — drug v Loku in loški okolici ne razume toliko, da bi kak latinski izrek vedel povedati. Neizrečeno lep kompliment za loško inteligencijo! Naj se mu zahvali, tako bistroumnemu filozofu, kdor hoče, jaz se mu ne. Ko bi bilo revče to bistroum-

nost zase ohranilo, bi še bilo, ali ponašalo se je s tem v loški čitalnici in po družih družinah in tako bi pač se smelo reči: „Si tacuisses, philosophus mansisses“, če tudi v teh besedah duhovna obvoha.

Se ve, da nekaj tako imenovane „inteligencije“ je tako nevedne, da še tega ne ve, kar drugi v resnici izobraženi v malem prstu imajo. Tako je nekdo, ki meni, da je modrost z veliko žlico zajemal, popraševal, kaj se pravi „homo rufus“, pa je po nesreči naletel na šaljivce in ti so mu medveda natvezli, kakoršnega še takrat ni kupil, ko je v Poljanah predivo prodajal. Pa vseh Ločanov po tem soditi vendar ni prav. V imenu družih, kterim je še kaka beseda latinščine ostala, pa moram oporekati. Duhovščina naj se za poklon ta posebej zahvali, posebno ker od te strani redkokrat kaj hvali podobnega sliši, toliko bolj je nje dolžnost to „ad notam“ vzeti. Pa naj še kdo reče, da Ločani duhovšine ne spoštujejo, saj jo imajo za najbolj, skoraj edino omikani stan. Pa pustimo norčije!

Kakor sem slutil, je dopisnik v „Slov.“ najbolj skelečo rano zadel s tem, da je mloval, ker je novi odbor razun predsednika nihilistične barve in da so narodnjaki k temu pripomogli. Ali je mogoče bolj mil izraz rabiti, ako se kritikuje, naj svet sam sodi. Čitalnice so narodni zavodi in človek zdrave pameti in hladne krvi bo trdil, da odborniki morajo biti strogi narodnjaki. Dobro! Kako je v čitalniškem odboru? Predsednik je narodnjak z dušo in telesom! Drugi pa? Od enega je znano, da je pri volitvah za državni zbor nemčursko volil, da se skuša vladi na vsaki način prikupiti, da ga v ta namen ni sram družih črniti. Drugemu se ne ljubi, da bi saj kako „sprejemnico“ na slovenski strani napisal; tretji, predno je voljen bil, je že svoj izstop iz čitalnice naznanil, potem pa vendar volitev sprejel; tudi še ni znano, kdaj bi se bil narodnjaka pokazal; od četrtega pa (opravljivi se ve da) jeziki govore, da pri volitvah le nemčurje voli; nekdo, ki je znan ž njim in ga je hotel zagovarjati, je sicer trdil, da je pri zadnjih volitvah za kupčijsko zbornico vsakih kandidatov polovico volil. V dokaz, da narodno polje podpira, je naročen na časnike, pa le (po zmoti, kaj pa da) — na „Tagblatt“ ljubljanski. In tak odbor ni nihilistične barve? Za živi svet! kako bi se pa reklo?

Pa kaj bolj veselega. V nedeljo imelo je politično društvo v Šmartnem pri Kranju zbor. Ljudje so prav navdušeni za taka društva. Sliši se, da se snujete blizo Loke dvé taki društvi. Bog daj obilo vspeha! Se ve, da bo birokracija opovirala, kolikor bo mogla, pa če tudi pridržuje, kar more, vsako odloko, ki jej ni ljuba, da tako na pr. je neka vloga bila rešena v Ljubljani 8. jan. t. l., v Kranji 14. jan. in je v Loko prišla že — 5. febr.! pa vsegamočna menda vendar ni. Da bi se pač drugod tudi delalo za taka društva, le z združenimi močmi je mogoče se sovražnikov otresti. Toraj narodnjaki na noge!

Iz Selce, 16. febr. V našo dolino je 4. dan t. m. na povelje g. Derbiča prišla čudna družba v gosposkih suknhah, štirje žandarji, sekretar Valland, brič Pajer, kterim se je pridružil tudi domači brič Primož Pollane. Podali so se k tistim staršem, ki svojih otrok niso redno v šolo pošiljali, a tukaj se je godilo prav po nepostavni poti. Tako n. pr. v neki sosedni vasi so s silo v hišo vlomili, ko ni bilo nikogar doma, in so nekemu neoženjenemu delavcu pobrali praznično obleko misleči, da so to gospodarju storili, da je potem posled-

nji moral celo v Kranj iti in plačati 4 gld., da je obleko rešil. V ravno tisti vasi je neki gostač moral plačati 4 gld. globe za svojega otroka, ki je zaradi bolehnosti šolo opuščal in je tudi v tem času umrl; a brezozirni Derbič se ga ne usmili, plačati je moral, sicer bi mu bili edino, kar ima, obleko odnesli. In tako prihrumi ta nevihta v Selce s štirimi vozmi naloženimi z razno robo, ki so jo drugod pobrali, kakor obleko, postelje, ure, vage, in drugo hišno orodje.

Tukaj jo vdero zopet k nekemu gostaču, ki je pa ravno iz doma bil, in ko družega ne dobojo, lotijo se postelje; žena se ustavlja in prosi, da naj ji tega ne store, in pri ti priči nastavijo žandarji gole bajonete v njo, žena se prestraši in vpije, žandarji in beriči kolnejo in rohné, otroci prestrašeni jokajo in kriče, da je bilo groza. Ta krik je privabil hišnega gospodarja, ki stopi v sobico in videvši, kaj se godi, pravi: Kaj tako silo delate? to je pa vendar preveč!“ Ti pa mu vele: „marš ven,“ na kar pa on pravi: „Nihče nima oblasti, me iz moje hiše goniti.“ Komaj to izusti, že čuti hladno verižico na svojih rokah. Na to pride njegova mati in pravi: „Kaj vam je vendar storil moj sin, da delate z njim kakor s kakim tolovajem!“ Ali mesto odgovora dobi od žandarja eno po ustih, da se ji je kar kri pcedila.

Gospodarja vzame ta divja družba seboj ter ga tira do Loške sodnije in hajdi v zapor ž njim! Še le drugi dan ga sodnija na povelje županovo mora izpustiti. Istina je, da je mnogo taci in enaci neprijetnih dogodkov priprosto ljudstvo tudi samo krivo, ali, kakor se iz tega dogodka vidi, je bila tu pač nepostavna sila in surovost.

Naj bi šolski svèt to reč tako vredil, da bi le tiste starše zadela ta grenjka osoda, kteri svojih otrok iz zgolj nemarnosti v šolo ne pošiljajo, izvzel pa tiste, kteri zaradi bolehnosti ali pa zavoljo dolžih in slabih potov, kar se pri nas gostokrat nahaja, šolo za kake dan opustiti morajo.

Domače novice.

V Ljubljani, 20. februarja.

(Vitez Vesteneck), ki je edini zakrivil „zmago“ nemčurjem pri zadnjih volitvah, še ni v nobeni preiskavi.

(Mesarji ljubljanski) so jeli meso sekati po tarifu, ko so zvedeli, da se snuje neko društvo, ktero hoče napraviti posebno mesnico za svoje ude ter jim prodajati meso po primérni ceni. Prav, da mesarji sami k pameti pridejo, predno bi se jim tako godilo, kakor mesarjem v Gorici, Celovcu, Gradcu itd.

(Čitalničin odbor) je v svoji zadnji seji namesti umrlega gosd. dr. Coste enoglasno za podpredsednika izvolil za častni razvitek narodne naše čitalnice mnogo let skrbnega odbornika gosp. dr. Zupanca, — ustanovitev godbenega orhestra za pospeh čitalniških besed izmed udov čitalničnih radostno na znanje vzel in mu svojo podporo zagotovil, — in za prihodnji dve „besedi“ zimske sezone določil nedelji 7. marca in 21. marca; razgovor o programu omenjenih „besed“ je kazal, da boste jako zanimivi.

(Vojaško rekrutiranje) na Kranjskem bode od strani komisije za Dolenjsko za leto 1875 v teh dnevih: 15. aprila oproščevanje v Ljubljani za mestno občino Ljubljano, 16. in 17. aprila nabiranje v Ljubljani za mestno občino ljubljansko. — 19. in 20. apr. oproščevanje v

